

MF DNES - 21. května 2003

Stav Jizerských hor je lepší, obnova ale potrvá

Liberec (jan) - V mnohem lepšímu stavu než před deseti lety je příroda v Jizerských horách. Podle odborníků však potrvá ještě několik desítek let, než se po dlouhém období silného znečištění životního prostředí horské lesy zcela obnoví. „Obecně se říká, že na obnovu lesa stačí sto let. To se ale tvrdí jen proto, že se taková číslovka dobře pamatuje. Ve skutečnosti je to víc, zhruba sto padesát let,“ říká ekolog František Pelc z Nadace na záchranu a obnovu Jizerských hor.

Když porovnáte dřívější a současný stav přírody v Jizerských horách, je to výrazný rozdíl?

Se situací, jaká panovala v Jizerských horách tak před deseti, patnácti lety, se ta současná nedá srovnat. Některých škodlivin - například oxidů síry - mnohonásobně ubylo. Jen oxidy dusíku, které pocházejí z výfukových plynů aut, nám dělají starosti. Jejich počet se snižovat moc nedaří.

V čem jsou právě oxidy dusíku tak záluďné?

Ony překyselí půdu a stromy pak doslova nevědí, co se s nimi děje. Použijte konkrétního příkladu: smrček začne rychle obrážet, ale nemá dostatek živin. Energii pro nové jehličky tedy bere z těch starších, které pak odpadávají na zem. Ani to však nevydrží dlouho

a strom se musí poohlédnout po jiném zdroji živin. A jejich poslední zbytky jsou ještě právě v těch jehlicích, které leží na zemi. Strom tedy začne své kořeny vést blíž k nim. Tím už ale nesaňají kořeny tak hluboko, takže pak stačí slabší vítr a strom vyvrátí.

Jak to vypadalo se stromy v Jizerských horách v uplynulých desetiletích?

Tehdy zahynula spousta stromů. Například původní jizersko-

horské smrky takřka vymizely. „Zůstaly jich sotva stovky a ani se nerozmnožovaly.“

Poté, co se příroda nedávno vzpamatovala, se na těchto stromech zno-

vu objevily šišky. Smrky zesílily a začaly se rozmnožovat samy. Namále měly i další původní jizerskohorské stromy - buky. Ještě před patnácti lety se jich při obnově lesa vysazovaly jen asi tři procenta. V polovině devadesátých let to už bylo pětikrát až desítkrát tolik.

Je tedy možné říci, že horská příroda je z nejhorsšího již venku?

Zatím to ještě není pořád to pravé. Hory stále nejsou v nejlepším stavu. Ano, vršky kopců se znovu zelenají. To je ale pořád málo. Problém má hlubší kořeny. Například půda se obnovuje jen pomalu, je to otázka desítek let.

EKOLOG. Ekolog František Pelc říká, že na obnovu lesa je potřeba sto padesát let.

IL. FOTO: MAFA - ROMAN ČEJKA